

Resebrev Nr 25

23 -28november 1977

KAIRO-LUXOR, EGYPTEN

Fortsättning på månadslång resa genom Egypten. Hade precis läst 20 poäng arabiska vid Lunds universitet, jag var 24 år gammal och reste som vanligt helt på egen hand. Reste från Kairo en 67 mil lång skön tågresä till Luxor, men höll på att missa avfärden då jag var inlåst på vandrarhemmet och tvingades hoppa från en balkong för att komma ut. I idylliska Luxor fascinerades jag av de mäktiga arkeologiska monumenten och besökte per cykel Konungarnas Dal. Men fascinerades också av spännande likheter mellan egyptisk och asiatisk kultur.

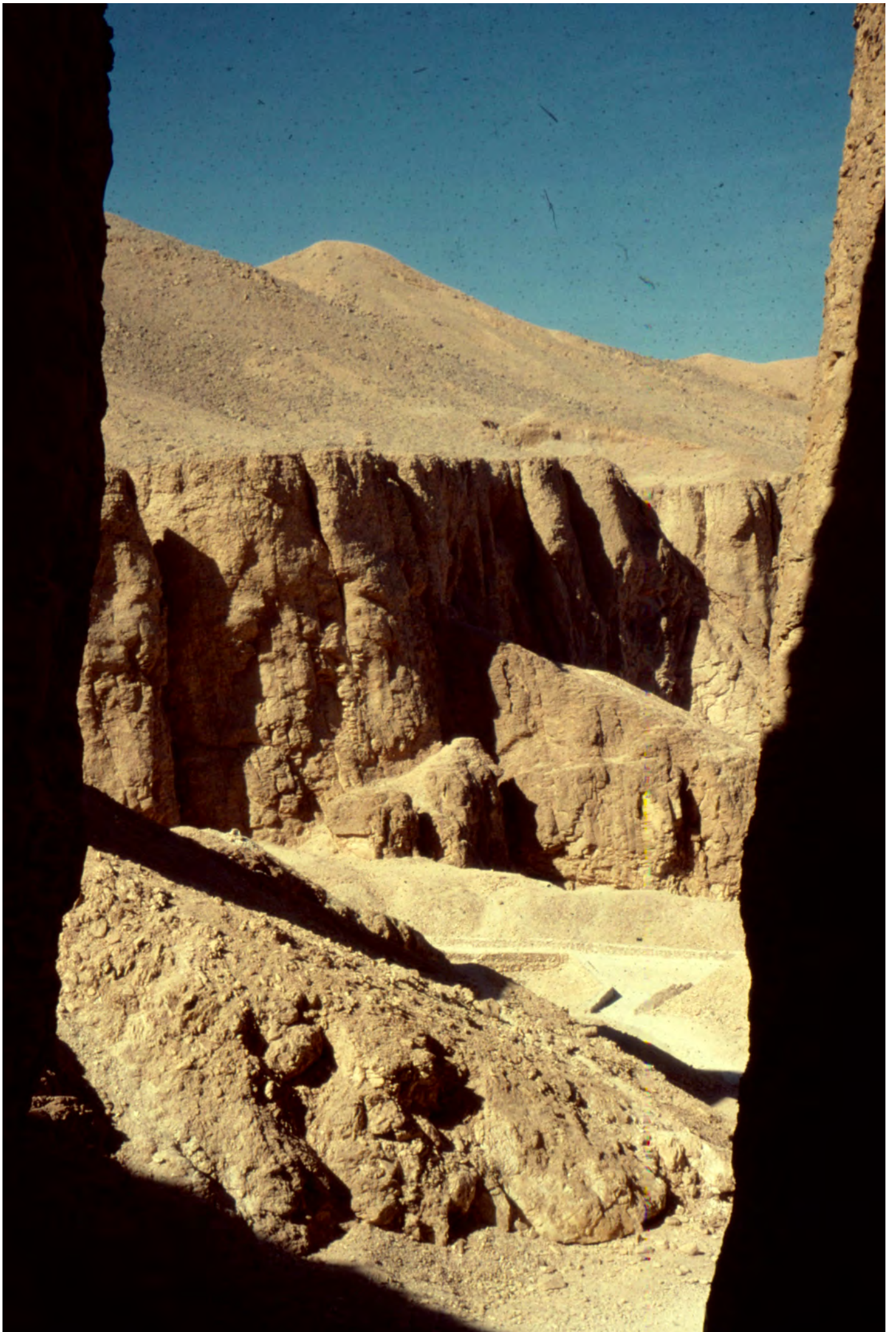

25 november 1977

Hotell Konungarnas Dal i Luxor, Egypten

Klockan är 19, jag sitter i den ljumma kvällen på takterrassen till det lustiga kråkslottliknande hotell som jag bor på sedan igår kväll och stortrivs med tillvaron, här är helt enastående. Jag blev uppraggad igår när jag steg av tåget från Kairo av en kille med hotellerbjudande, och lyckades pruta ner priset för ett enkelrum till ett egyptiskt pund och så begav vi oss hit först igenom själva staden Luxor (El Aksur), 67 mil söder om Kairo och belägen på Nilens östbank. Det är en småstad i förhållande till sju miljonersstaden Kairo. Tog så en färja över till den västra stranden, och därifrån vidare med taxi tre kilometer på vägen mot Konungarnas Dal.

Slutligen ytterligare en liten färja, i form av en roddbåt med vajer över en kanal till själva hotellet. Det är ren landsbygd, i själva randen mellan det konstbevattnade Nil-landskapet där varje tänkbar plätt är uppodlad och det fullkomligt sterila landskapet utanför flodens och konstbevattningskanalernas domäner. Runt hotellet ligger väldiga fält med majs och sockerrör och lite varstans ser man dadelpalmer mitt bland övriga odlingar, de skänker skugga.

Virvlande ökensand

Trevligt hotell och väldigt fint. Visserligen enkelt, ganska smutsigt och dammigt (som allting blir här med ökensanden virvlande) men trivsamt. Har ett snyggt rum med rena lakan, badrum på våningen och en fin terrass på taket. I svenska pengar kostar mig rummet 8,50 kronor per natt, frukosten 3 kr, middag 7 kr, hyra cykel 3,50 per dag och egyptisk öl, Stella 75 cl kostar 4 kr. Mycket rimligt även om det är betydligt dyrare än vad jag skulle kunna behöva betala på något simplare hotell i Luxor, det finns till exempel ett vandrarhem för 2 kronor natten men det lär vara sjabbigt. Nej här är fint, jag har kunnat packa upp ryggsäcken för första gången och gjort det mysigt på rummet. Dessutom tyst och lugnt – i natt sov jag 12 timmar i sträck från klockan 20 till klockan 8.

Det är som om alla tidigare platser jag besökt under mina resor i Europa och Asien strålat samman här, flera gånger idag har jag plötsligt upplevt som om jag vore förflyttad till olika platser i Asien. Egentligen är likheterna i levnadsskick, bebyggelse, människors utseende, natur och klimat liksom socialt och kulturellt liv betydande mellan vad jag möter här och i Afghanistan, Indien, Nepal och Indonesien.

Asiatiska likheter

När man befinner sig i denna grönskande intensivt uppodlade konstbevattnade Nil-dal går tankarna till Java. Uppe i de sterila bergen skulle man lika gärna kunnat vara i centrala Afghanistan. Och vid besök till de väldiga ruinfälten efter kungagravar och tempel känns det som om jag vore tillbaka i Sri Lankas väldiga ruiner efter de forna huvudstäderna Anuradhapura och Polonnaruwa. Åter nere vid Nilen med färjan över floden känns det som man vore i sydindiska Cochin, Asiens Venedig. Och här detta lustiga och trivsamma hotell som påminner så starkt om Pokhara i Nepal – liksom här en by med frodigt gröna omgivningar och med flera billiga turisthotell. Åter alla verkstäder och butiker här i byn och i andra byar i området med fina prydnadsföremål i alabaster, svart granit och limestone., och tillhörande påträngande uppmärksamhet för att locka in kunder för att titta och köpa, och med ”köpta” taxichaufförer som får provision av butiksinnehavarna – det kunde lika gärna ha varit i Agra i Indien. Dessutom, det ständiga tedrickandet, islams inflytande, och den enorma öppenhet, spontaniteten och det utpräglat sociala livet – liksom förstås fattigdomen – är gemensamma drag för hela regionen härifrån över hela Central-, Syd- och Sydostasien.

Att komma till Luxor från Kairo inger samma befriande känsla av att undkomma en hemsk, bullrig och trafikförstörd stad och komma ut till det verkliga landsortslivet som jag tidigare upplevt i fallen med:

- Teheran i Iran till Herat i Afghanistan
- Delhi till Agra i Indien
- Peshawar till Chitral i Pakistan
- Bangkok till Chiang Mai i Thailand
- Kuala Lumpur till Malacca i Malaysia
- Jakarta till Yogyakarta i Indonesien
- Budapest till Eger i Ungern
- Moskva till Baku i Sovjetunionen
- Bukarest i Rumänien till Pleven i Bulgarien

Klockan är 21, jag har ätit middag, den bästa jag fått hittills i Egypten, grönsakssoppa, ris, svamp och köttstuvning, apelsiner, öl. Samtalade med en tysk och en schweizare som också bor på hotellet. och liksom alla andra gäster är så belåtna med stället. Trevlig ägare förresten, han har ett hotell i Kairo också, Bjöd mig på turkisk kaffe tidigare idag.

Äventyr att lämna vandrarhemmet i Kairo

Igår morse höll jag på att inte komma iväg från Kairo. Steg upp klockan 6, och packade ihop mina prylar och skulle ge mig iväg från vandrarhemmet. Då finner jag att porten är låst med hänglås, och jag ser på en skylt att de ska inte öppna förrän klockan 8. Men mitt tåg avgår 07:30, så jag försöker få tag på någon anställd, ringer på klockan och bankar på olika dörrar men inte jag får jag fatt på någon. Klockan var nu 06:45, det började bli kärt med tiden. Jag kollade fönstren, men fann att det var alldeles för högt ner till marken. Till sist hittar jag dock en väg, ut på balkongen på andra våningen och vid borten änden kan jag ta mig över muren och släppa ner ryggsäcken och axelväska 3 meter ner till marken. Själv lyckas jag gripa tag i en grind och hasar på dess utsida mig ner till marken. Så snabbt iväg till närmaste busshållplats och hoppar på en buss som utan problem för mig till bussterminalen i centrala Kairo, och där blev jag hjälpt av en soldat att hitta rätt anslutningsbuss till järnvägsstationen. Missade första bussen men kom med nästa och var framme på stationen klockan 07:15. (När jag kommer åter till Kairo ska jag se till att bo nära stationen).

Sedan kunde jag koppla av igen. Som sagt hade jag fått rabatt på biljetten, så därför köpte jag en förstaklassbiljett till samma pris som en ordinarie andraklassbiljett (det finns tre

klasser på egyptiska tåg). Biljetten gick på 4,15 pund – lika med 30 kronor. Det gjorde resan ytterst angenäm. Luftkonditionerad vagn, bekväm fåtölj i eget majestät vid ett eget fönster med persienner, och med betjäning dels av en vaktmästare och dels en person från restaurangvagnen, som levererade te och kaffe, smörgåsar och lunch mot betalning. Jag var inte utvilad, så jag somnade och vaknade pigg klockan 9. Magen var fortfarande i olag men genom att äta koltabletter efter varje måltid lyckades jag behålla födan ända till kvällen.

67 mils tågresalongs Nilen

En enormt fin resa, 67 mil längs Nilen hela dagen i 11 timmar. Överallt höll bönderna (*fellahin*) på med att pumpa vatten, reglera konstbevattningen och röja kanalerna. Varenda kvadratmeter är utnyttjad, odlingar pågår av alla tänkbara slag av tropiska och subtropiska grödor. Byarna är koncentrerade för att inte stjäla mark, men städernas tillväxt liksom industriella satsningar tar mycket mark i gengäld. Enligt uppgift växer Kairo varje år varje år ytmässigt lika mycket som man på på andra håll i landet lyckas nyodla. Resultatet blir plus minus 0. Precis som i Sverige envisas man att tillväxten ska ske just i de bördigaste områdena istället för att bygga städer eller åtminstone fabriker i öknen.

Efter staden Asyut, halvvägs på resan, fick jag sällskap av två killar, en läkare och en farmaceut som båda nu gjorde sin tvååriga militärtjänst på fältsjukhuset i Aswan dit de var på väg. Som alla utbildade egyptier man träffar var deras intresse inriktat på att lämna fattigdomen i Egypten och komma till Staterna (USA) eller Europa för att tjäna pengar. Det är en del av U-ländernas stora dilemma att man satsar pengar på utbildade folk att utveckla landet och så gynnar man istället den industrialiserade världen. Det lär exempelvis finnas fler indiska läkare utomlands än i Indien. Pengarna går före identifiering med hemlandet. Samtidigt är det svårt att klandra individer personligen, för hur skulle man själv handla i samma situation.

Satt mest och beundrade scenerierna utanför hela dagen. När det mörknade började jag läsa **Ulf Lundells** bok "Sömnen", hans uppföljare till "Jack". Dessförinnan läste jag klart **Vivi Täckholms** bok "Sagans Minareter". Klockan 18 var vi framme i Luxor, nu helt mörkt. Skön basarstämning, flera hotell i staden. Liten greppbar plats.

Som jag inledde med att berätta tog jag mig till hotellet med taxichauffören **Mahmud** som har en taxibil och får 25 £ i månaden i provision för att skaffa gäster till hotellet och därutöver får han provision från olika affärer. .

Väl på hotellet, hade ont i huvudet, måste gå på toaletten, och kände starkt för att sova men ville ändå först prova på att smaka den egyptiska ölen av nyhetsintresse och fann att den höll god klass.

Milslång cykelfärd

Upp imorse glad, pigg och mådde bra. Diarré, koltabletter, frukost med te, bröd, fårost, marmelad och omelett uppe på taket. Kändes toppen att vara här. Bara det att när jag öppnade fönsterluckorna skådade man ut över ett grönskande paradiset med fält och palmer. Hyrde en cykel på hotellet för 50 piastrar per dag och begav mig iväg för att se några av sevärdheterna vid halv 10. Cyklade i riktning mot Konungarnas Dal, en sträcka på 3 kilometer konstant uppförsbacke

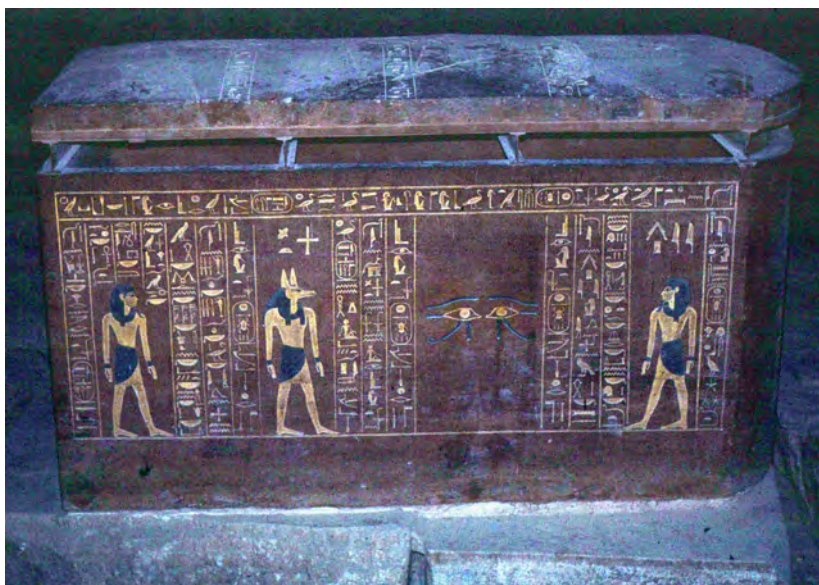
längs en slingrande asfaltväg mellan helt döda och livlösa berg. Ankom dit upp varm och trött bara för att finna att man inte kunde köpa biljetter här. Måste ner igen, i och för sig nedförsbacke men hela 6 kilometer ner till Nilens strand där en biljettkiosk fanns i anslutning till turistfärjan, med mycket högre pris än den vanliga. Man var tvungen att köpa separata biljetter för var och en sevärdhet på västbanken, och efter egyptiske förhållanden var det mycket höga priser. Jag ville passa på att köpa samtliga biljetter för att slippa fara ner hit igen nästa dag också, men det gick inte för sig, man fick bara köpa biljetter för idag. Så då valde jag att köpa biljetter till Konungarnas Dal för ett pund, till Seti-templet för 25 piastrar och till Drottning Hapshepsuts tempel för 50 piastrar.

Köpte en läsk och sedan var det iväg igen. 6 kilometer uppför, förbi mitt hotell och stannade till på vägen vid Setitemplet. Det var inte speciellt märkvärdigt men jag träffade en kille som jag lärt känna tidigare på dagen och följde med honom till hans familjs alabasterverkstad och butik och fick se mästerverken. Var dock inte köpintresserad. Hela dagen har för övrigt folk, barn och gamla, velat sälja alabasterfigurer, alla har en eller flera figurer i fickan som de vill sälja för ett pund men när man inte visar sig intresserad åker priset snabbt ner till 15 piastrar.

Konungarnas Dal

Återkom till Konungarnas Dal klockan 12 när solen stod i zenit, lackande av svett, tur jag hade med mig min afghanska kalott och de utomordentliga solglasögonen.

Där uppe har ett av lyxhotellen i Luxor (som tar 18 £ per natt, lika med 135 kronor) en servering med motsvarande hutlösa priser. Ett glas aprikosjuice för 30 piastrar en liter vatten för 90 piastrar. Tog det förstnämnda och törstade. Så ned i gravgångarna med lite skön kyla nere i kamrarna.

Underbara målningar på väggar och tak. Besåg **Tutanchamons** mumie som var det enda som fanns kvar i graven av allt man funnit. Det mesta finns på museet i Kairo. Så **Seti** den förstes grav; **Amenophis** den andres; **Ramses** den sjättes; och ytterligare två gravar.

Övriga gravar på området, bland annat **Tuthmosis** den tredjes grav – den store imperiebyggaren – var tyvärr låsta till min förbittring.

Verkligen sevärt. Efteråt var klockan 13:30, jag ämnade cykla nedåt på huvudvägen för att sedan ta en annan väg till det sista templet jag ville besöka idag. Men just som jag ska ge mig av får jag emellertid tips om en stig över bergen, en genväg om än senväg från vilken man skulle få en enastående utsikt över Luxor, Nilen och alla tempel- och gravområden. Jag deklarerade att jag inte tänkte betala något, men en följeslagare ville följa med mig ändå och bar faktiskt min cykel på sin rygg. Uppför en brant stigning, mycket jobbigt även utan cykel. Mötte ett sällskap turister ridande på åsnor, ja här finns tre sätt att uppleva sevärdheterna på; med turistbuss eller taxi; med cykel; eller på åsnerygg. De flesta väljer det förstnämnda.

Törsten släckt till sist

Väl uppe på bergsryggen var det rätt slät mark och det stämde att utsikten verkligen var helt fantastisk. Jag gav min följeslagare 20 piastrar vilket han inte var nöjd med, men han

accepterade och så gick han tillbaka. Jag drog sedan själv min cykel ner på andra sidan i brännande eftermiddagssol. Jag längtade efter vatten.

Halvvägs kommer en tolvårig kille, Ahmed, rusande mot mig och vill hjälpa mig med cykeln. Jag avböjer med han är ståndaktig och vänlig, bjuder med mig hem för att dricka vatten. Först dock med för att titta på Deir el Bahri, Drottning **Hatshepsuts** tempel beläget ovanpå en gravbyggnad uppförd av **Mentuhotep** år 2050 före Kristus. Invid finns en kammare i vilken man 1881 fann 40 stycken välbevarade kungliga mumier som nu finns på museet i Kairo.

Efter detta hem till Ahmed som egentligen hette **Khalid Ramadan Muhamed Abu Hagga** i en by halvvägs mot hotellet, ett tvåvånings lerhus, smutsigt och primitivt, inbjuden till ett rum på andra våningen. Satt på sängen och Ahmed hämtade en skål med kallt gott vatten som jag slukade begärligt. Därefter te och torrt bröd. Hans bröder var också där. Fadern säljer souvenirer utanför Karnaktemplet i Luxor. Elektriskt ljus fanns, men det var enda moderniteten i huset. Om två dagar ska vi träffas igen klockan 12 efter skolan så skall han visa mig mera sevärdheter.

Så skulle jag gå, längtade efter att få duscha. Då fick jag en lätt trasig alabasterfigur som present och sedan ville han ha ett paket cigaretter av mig eller 50 piastrar, jag gav honom 25.

Fattigdomen är stor, alla försöker göra något åt en för att kunna kräva en på pengar efteråt. Jättejobbigt att streta emot. Till och med när jag skulle ta mig över den lilla kanalen rusade det fram en kille för att göra jobbet åt mig men jag klarade mig själv med båten. Öl och dusch och vila, skönt sedan ligga på rummet och läsa.

Nej klockan är 23:20, är på rummet tillsammans med ett dussin flugor och en mygga som sluppit in trots myggnätet för fönstret. Imorgon ska jag ta mig över till andra sidan, till staden, posta detta brev, besöka Karnaktemplet med mera. Jag hoppas att ni skriver något till ambassaden i Kairo som jag ämnar besöka, att ni sköter min post och mina blommor och att pengatransfereringen fungerar.

Med vänlig hälsningar från eder frände

Lars Eklund

11) Fortsättning på Egyptenresan, med Aswan och Kairo,
se http://larseklund.in/resebrev/128_aswan&kairo.pdf

2.
Julk. 1977-12-13.

Fam. Eklund

Neptunusg. 2

223 57 LUND

SKEDEN
Djurgården

EGYPTEN